

Mislukt broedgeval van Rode Wouw *Milvus milvus* in centraal Noord-Brabant in 2014

Fred Schulein

Door een bevriende vogelaar werd ik er op gewezen dat er zich een paartje Rode Wouw ophield in een bosje in centraal Noord-Brabant. Een goede reden daar wat vaker en aandachtiger wandelingen en fietstochten te maken. Vanaf de laatste week van februari en de hele maand maart heb ik baltsvluchten en gesleep met takken waargenomen. Ook textiel en plastic werden aangevoerd. Vanaf 1 april bleef het (vermoedelijke) vrouwtje vast op het nest in een zomereik *Quercus robur* zitten (c. 8 m hoog), op grond waarvan ik veronderstel dat de eileg in de laatste dagen van maart, eventueel op de eerste dag van april, moet hebben plaatsgevonden. Bij iedere nestcontrole vanaf de grond in april (1x per week) keerde het vrouwtje steeds binnen enkele minuten terug op het nest. Onder het nest lagen toen al veel poepjes. Steeds werd waargenomen dat het vermoedelijke mannetje ‘toezichtsvluchten’ uitvoerde in de buurt van het nest, terwijl zijn partner zat te broeden.

Waarschijnlijk zijn de eieren aan het eind van de eerste week van mei uitgekomen. Aan het eind van de tweede week van mei zag ik de ouders met prooi op het nest. De ‘voederbewegingen’ naar de dan nog zeer kleine jongen waren duidelijk te zien. Vanaf 17 mei brak een periode van een week onafgebroken regenval aan. Na die week werden de intervallen waarmee de ouders het nest bezochten steeds langer. Na 26 mei werden er helemaal geen Rode Wouwen meer bij het nest gezien.

Foto 1. Het nest gefotografeerd vanaf de grond, 16 mei 2014 (Foto: Wiel Poelmans). De losse, kleine constructie is een duidelijke aanwijzing dat het een nieuwbouw betreft. *Newly built Red Kite nest in Quercus robur, central Noord-Brabant, 16 May 2014.*

Ik vermoed dat de zware regenval midden mei de jongen funest is geworden. Op dat moment moeten ze 2-3 weken oud zijn geweest, het moment waarop ze in het tweede donskleed zijn en de contourveren zich beginnen te vormen (Mougeot & Bretagnolle 2006). In die fase vermindert het vrouwtje haar broedinspanning, maar kunnen de jongen zich bij zware regenval nog niet voldoende droog houden. Misschien ook dat het plastic in het nest een negatieve factor is geweest; veel plastic in de kom kan verhinderen dat water tussen de takken van het nest wegdruipt, met een langduriger nat nest als gevolg. Voor jongen in donspak kan dat bij onvoldoende bebroeding door de moeder makkelijk tot onderkoeling leiden. De werkelijke oorzaak van het mislukken blijft echter onbekend; ook predatie kan ik bijvoorbeeld niet uitsluiten.

Foto 2. Vrouwtje Rode Wouw cirkelend boven het nest, 16 mei 2014 (Foto: Wiel Poelmans). Ze ruit symmetrisch, en heeft handpen 1 al vernieuwd (ruiscore 5), handpen 2 is bijna volgroeid (ruiscore 4) en handpen 3 is uitgeworpen (ruiscore 1). *Female Red Kite circling above her nest, central Noord-Brabant, 16 May 2014. She has synchronously renewed primary 1 (moult score 5), primary 2 is almost fully grown (moult score 4) and primary 3 has been dropped (moult score 1).*

Dat een Rode Wouw uitgerekend in 2014 een broedpoging deed, iets waar ik al enkele decennia op zat te wachten, is misschien geen toeval. Het was immers een heel goed muizenjaar. Hoewel ik de wouwen geen muizen heb zien aanslepen, kan het uitbundige muizenaanbod mogelijk toch de aanleiding tot deze broedpoging zijn geweest. Hetzelfde werd gesuggereerd voor een succesvol broedgeval in Salland in 2014 (Teunissen & van Manen 2014).

Tijdens de nestcontroles in mei viel onmiddellijk op dat de oudervogels in rui waren. Op 16 mei vloog het vrouwtje rond met uitgeworpen derde handpen (de eerste twee

geruid en bijna of geheel volgroeid; zie Foto 2), het mannetje had alleen handpen 1 vernieuwd. Bij systematisch bijgehouden rui van vrij vliegende Rode Wouwen in centraal Westfalen vond Brune (2001) een gemiddelde uitwerpdatum van 16 mei voor handpen 1, van 21 mei voor handpen 2 en van 14 juni voor handpen 3. Het lijkt erop dat het vrouwtje van het paar in Noord-Brabant de eerste drie pennen sneller heeft uitgeworpen, en ook korter op elkaar. Dat is kenmerkend voor onvolwassen vogels (althans: bij Buizerd *Buteo buteo*, Havik *Accipiter gentilis* en Sperwer *A. nisus*; waarnemingen Rob Bijlsma), en misschien een indicatie dat deze broedpoging de eerste was voor dit vrouwtje.

Met Leon Michielsen (gids Nationale Park) heb ik in april foto's van het nest en van de vliegende wouwen gemaakt. Hetzelfde deed ik met Wiel Poelmans (VWG Midden-Brabant) half mei. Verder heb ik aan dit broedgeval geen richtbaarheid gegeven.

Summary

Schulein F. 2015. Failed breeding attempt of Red Kite *Milvus milvus* in central Noord-Brabant in 2014. De Takkeling 23: 73-75.

In late winter 2013/14, a pair of red Kites was repeatedly observed in central Noord-Brabant, with display flights in late February and in March. During this period, the birds were seen to transport nesting material, including plastics and fabrics. The nest was newly built in a *Quercus robur* (c. 8 m high). Egg laying supposedly took place in the last week of March (perhaps including 1 April), as the female started full-time incubation on 1 April. Hatching date is estimated to have occurred at the end of the first week of May; the female was observed to feed small chicks in the second week of May. Adverse weather with heavy rainfall in mid-May is thought to have caused this breeding attempt to fail, as the parents were observed less frequently from then on; after 26 May the nest was definitely deserted. The female had moulted the first three primaries by 16 May (first two replaced, third in pin), a rather fast sequence and perhaps indicative of an immature bird. The male had replaced its first primary (Photo 2). This breeding attempt may have been facilitated by the high abundance of voles in 2014 (as suggested for a successful breeding attempt in Salland; Teunissen & van Manen 2014). The breeding in central Noord-Brabant is the first case here since decades.

Literatuur

- Brune J. 2001. Zur Mauser des Großgefieders beim Rotmilan *Milvus milvus*. Ornithol. Jber. Mus. Heineanum 19: 1-31.
- Mougeot F. & Bretagnolle V. 2006. Breeding biology of the Red Kite *Milvus milvus* in Corsica. Ibis 148: 436-448.
- Teunissen F. & van Manen W. 2014. Succesvol broedgeval van Rode Wouw *Milvus milvus* in Salland in 2014. De Takkeling 22: 208-213.

Adres: Groenstraat 3, 5071 EB Udenhout.